

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

พ.ศ. ๒๕๕๒

เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน มุ่งสร้างโอกาส และให้บริการการเรียนรู้อย่างหลากหลายวิธี สนองตอบความต้องการ และเสนอทางเลือกในการพัฒนาตนเองอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยยึดหลักการชุมชนเป็นรากฐานของการพัฒนา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดระเบียบว่าด้วยศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศูนย์การเรียนรู้ชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หลักเกณฑ์หรือข้อตกลงอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า บ้านหลายบ้านที่อยู่รวมกันในพื้นที่อันหนึ่งและอยู่ในความปกครองเดียวกัน ถ้ามีจำนวนบ้านน้อยให้ถือเอาจำนวนคนประมาณสองร้อยคนเป็นหนึ่งหมู่บ้าน ถ้ามีการตั้งบ้านเรือนห่างไกลกันถึงจำนวนจะน้อยกว่าห้าบ้านจะจัดเป็นหนึ่งหมู่บ้าน

“ตำบล” หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และในกรณีตำบลใดมีพื้นที่อยู่ทั้งในและนอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้หมายความถึงเฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

“ชุมชน” หมายความว่า หมู่บ้าน หรือชุมชนในเขตเทศบาล หรือกรุงเทพมหานคร

“ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน” หมายความว่า ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ การถ่ายทอด และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิทยาการตลอดจนภูมิปัญญาของชุมชน

“ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล” หมายความว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการประสานงานกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและหน่วยงานหรือองค์กรหรือกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในตำบล

ข้อ ๔ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์

(๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อให้ประชาชนได้รับการส่งเสริมให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(๒) เพื่อสร้างเสริมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน

(๓) เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน

(๔) เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และจัดการศึกษาให้กับชุมชนเอง

ข้อ ๕ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือเขตแล้วแต่กรณี การประกาศจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ให้พิจารณาถึงความพร้อมและความเหมาะสมของสถานที่ การมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การคาดประมาณผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบขององค์กรบริหารส่วนตำบลซึ่งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนั้นตั้งอยู่

ในตำบลหนึ่ง ๆ อาจจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้มากกว่าหนึ่งแห่ง ทั้งนี้ให้คำนึงถึงพื้นที่การให้บริการที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือเขตคัดเลือกศูนย์การเรียนรู้ชุมชนหนึ่งแห่ง โดยความเห็นชอบขององค์กรบริหารส่วนตำบลให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในตำบล

การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือเขต จัดทำเป็นประกาศของสถานศึกษา ส่วนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลให้จัดทำเป็นประกาศของจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจลงนามในประกาศจัดตั้ง

ข้อ ๖ การขุบเลิกศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

(๑) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยจัดทำเป็นประกาศของสถานศึกษา

(๒) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล โดยจัดทำเป็นประกาศของจังหวัด

ข้อ ๗ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนี้

(๑) ส่งเสริมและจัดการศึกษาพื้นฐาน

(๒) ส่งเสริมและจัดการศึกษาต่อเนื่อง

(๓) ส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

(๔) ส่งเสริมกิจกรรม และกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน

ข้อ ๘ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือเขตแล้วแต่กรณี ต้องจัดให้มีครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อปฏิบัติงานประจำหนึ่งคน

ข้อ ๙ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้องจัดให้มีคณะกรรมการ ดังนี้

(๑) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประกอบด้วยผู้แทนในชุมชนนั้น ๆ จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน โดยให้เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

(๒) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล ประกอบด้วยผู้แทนในชุมชนนั้น ๆ จำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน โดยให้เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และมีครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการตามข้อ ๙ (๑) และ (๒) คราวละสี่ปี นับจากวันที่ได้รับการแต่งตั้ง

คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้แต่งตั้ง

คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

(๒) จัดประชาสัมพันธ์งานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

(๓) จัดหาวัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์พื้นฐานให้กับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

(๔) บริหารและจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

(๕) กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ข้อ ๑๑ คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลมีหน้าที่ตามข้อ ๑๐ และยังมีหน้าที่เพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานและเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแห่งอื่น ๆ ในตำบล

(๒) ประสานกับส่วนราชการในตำบลและเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

(๓) ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อนำแผนชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมาปฏิบัติ

ข้อ ๑๒ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้องมีอาคาร สถานที่ที่ชัดเจนและเหมาะสมกับชุมชน

ข้อ ๑๓ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดให้มีสื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ข้อ ๑๔ เกณฑ์มาตรฐาน การพัฒนา การประเมินมาตรฐานและแนวทางการดำเนินงาน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ให้เป็นไปตามที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนด

ข้อ ๑๕ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือเขตอาจจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนขึ้นในสถานประกอบการ ศาสนสถาน หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ตลอดจนบ้านของ ภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นก็ได้ ทั้งนี้ โดยใช้หลักเกณฑ์การดำเนินงานตามระเบียบนี้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๖ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจ ติความวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

จурินทร์ ลักษณวิศิษฏ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ